



# PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

## Comisia economie, buget și finanțe

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

tel.: 37322/ 26-85-73

www.parlament.md

*SC* *SC* 2012

*CEB* Nr. *6/454*

### RAPORT

#### asupra proiectului de Hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011 (nr. 1116 din 24 mai 2012)

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011 și comunică următoarele.

Prezentul proiect a fost elaborat în conformitate cu art.44 al Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

Pe parcursul anului bugetar au fost efectuate trei modificări și completări a bugetului de stat (Legea nr.191 din 30.09.2011, Legea nr.224 din 25.11.2011 și Legea nr.258 din 09.12.2011). În urma modificărilor operate, cât și a aplicării prevederilor art.20 lit.a) și b), parametrii bugetari s-au stabilit la venituri – 19067,9 mil.lei, la cheltuieli - 20361,8 mil.lei, cu un de deficit - 1293,9 mil.lei.

În anul 2011 la bugetul de stat pe toate componentele au fost încasate venituri în sumă de 18639,0 mil.lei, cu 2,2% sau cu 428,8 mil.lei mai puțin decît prevederile anuale definitive, și la cheltuieli – de 20004,1 mil.lei, cu 1,8% sau cu 357,7 mil.lei mai puțin decît prevederile bugetare definitive, cu un deficit bugetar de 1365,1 mil.lei, cu 5,5% sau cu 71,2 mil.lei mai mult față de prevederile definitive.

Ca rezultat, exercițiul bugetar pe anul 2011 a înregistrat la venituri un nivel de executare a indicilor preconizați de 97,8% și la cheltuieli – de 98,2%, în același timp deficitul bugetar fiind executat la nivel de 105,5%.

Totodată, în comparație cu anul 2010, veniturile bugetului de stat au fost mai mari cu 1471,3 mil. lei sau cu 8,6%.

Ponderele veniturilor bugetului de stat ( pe toate componentele) în bugetul public național a constituit 61,8%, iar ca pondere în PIB – 22,7%.

*În aspectul componentelor*, veniturile la componenta de bază constituie componenta de bază 16465,1 mil.lei, mijloace speciale 1168,4 mil.lei, fonduri speciale 355,2 mil.lei, proiecte investiționale 668,3 mil.lei. Ponderea majoră din totalul veniturilor în mărime de 88,3% revine veniturilor la componenta de bază, care au fost acumulate cu 631,7 mil.lei mai puțin decît volumul precizat, urmate de mijloace

speciale cu ponderea 6,3%, fonduri speciale – 1,9% și proiecte finanțate din surse externe – 3,5%.

Pentru anul 2011, în suma totală a veniturilor bugetului de stat **încasările de la veniturile fiscale** au constituit 14793,2 mil. lei sau 79,4%.

Din **veniturile fiscale** acumulate - impozitelor pe venit le revin 1,7% (258,4 mil. lei), TVA – 70,5% (10433,5 mil. lei), accizelor – 18,0% (2659,7 mil. lei), impozitelor asupra comerțului exterior și asupra operațiunilor externe – 8,0% (1179,3 mil. lei), altor taxe și plăți – 1,8% (262,3 mil. lei).

**Impozitele indirecte** au deținut în volumul veniturilor componentei de bază a bugetului de stat 86,7 la sută și au însumat 14272,6 mil. lei (12251,5 mil. lei – în anul 2010).

Ponderea majoră în structura impozitelor indirecte - 73,1% revine TVA, care constituie 10433,5 mil. lei, dintre care TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – 3131,8 mil. lei, TVA la mărfurile importate – 8547,7 mil. lei, restituirea TVA la mărfurile și serviciile exportate și livrate cu cote reduse - 1246,0 mil. lei. TVA a fost executată cu 261,8 mil. lei sau 2,4% mai puțin față de prevederile anuale.

Accizele au fost încasate în sumă de 2659,7 mil. lei sau 18,6% din suma impozitelor indirecte, cu 191,3 mil. lei sau 7,8% mai mult față de planul precizat pe an. Pe grupe acestea sînt: accizele la producția vinicolă – 245,8 mil. lei, accizele la bere – 225,4 mil. lei, accizele la produsele din tutun – 619,3 mil. lei, accizele la benzină și motorină – 977,7 mil. lei, accizele la autoturisme – 634,2 mil. lei, accize la alte mărfuri – 37,3 mil. lei, restituirea accizelor s-a cifrat în sumă de 80,0 mil. lei.

Impozitele asupra comerțului exterior și asupra operațiunilor externe în anul 2011 au fost încasate în sumă de 1179,3 mil. lei sau 8,3% din totalul impozitelor indirecte, cu 5,7 mil. lei sau 0,5% mai puțin comparativ cu planul precizat.

Alte taxe și plăți din venituri fiscale au fost încasate în sumă de 262,3 mil. lei, dintre care taxele rutiere – 149,2 mil. lei, taxa de licență pentru anumite genuri de activitate - 110,8 mil. lei, alte taxe și plăți - 2,3 mil. lei.

Deși în ansamblu estimarea veniturilor bugetului de stat s-a situat la un nivel apropiat de veniturile efective încasate, în aspectul unor tipuri de venituri s-au înregistrat devieri. Neîncasările la 33 tipuri de venituri ale bugetului de stat executate sub nivelul indicilor bugetari definitivi (pe toate componentele) au constituit circa 907,2 mil. lei, iar alte 54 de tipuri – executate cu depășirea nivelului prevăzut, fiind colectate suplimentar 478,4 mil. lei, integral veniturile bugetului de stat fiind executate cu 428,8 mil. lei sub nivelul prevăzut.

La finele anului 2011, **restanțele agenților economici față de bugetul de stat** au constituit 410,3 mil. lei, dintre care la:

- TVA – 346,4 mil. lei,
- accize – 9,5 mil. lei,
- impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător – 17,3 mil. lei,
- taxa vamală – 11,1 mil. lei
- alte impozite și plăți – 26,0 mil. lei.

În structura restanțelor, partea preponderentă o deține datoria la impozitele și taxele administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat – 82,4% (338,1 mil.lei) și organele Serviciului Vamal – 17,6% (72,2 mil.lei).

Analiza restanțelor pe tipuri de impozite și plăți denotă că cota majoritară a restanțelor aparține TVA – 84,5% (346,4 mil.lei), alte impozite, plăți și taxe constituie 9,0% (37,1 mil.lei), impozitul pe veniturile din activitatea de întreprinzător – 4,2% (17,3 mil.lei) și accizele – 2,3% (9,5 mil.lei).

**Încasările veniturilor nefiscale** au constituit 739,5 mil. lei sau 4,0 la sută din totalul acumulărilor la bugetul de stat, cu 5,7 mil.lei sau 0,8% mai puțin față de prevederile anuale.

În anul 2011, politica în domeniul cheltuielilor nu a fost în totalmente orientată spre asigurarea unui management efektiv al finanțelor publice.

Cheltuielile bugetului de stat au consemnat o creștere în comparație cu anul 2010 cu 1206,4 mil.lei sau cu 6,4%, fiind realizate în suma totală de 20004,1 mil.lei, cu 357,7 mil.lei sau cu 1,8% sub nivelul prevăzut,

totodată, la componenta de bază s-au executat cheltuieli mai puțin cu 169,5 mil.lei sau cu 1,0% de nivelul stabilit, cheltuielile din cadrul mijloacelor speciale – cu 86,1 mil.lei sau cu 7,0% mai puțin de nivelul stabilit, cheltuielile fondurilor speciale – cu 11,5 mil.lei sau cu 4,3% mai puțin de nivelul stabilit, cheltuielile din proiecte finanțate din surse externe – cu 94,5 mil.lei sau cu 6,6% mai puțin de nivelul stabilit.

Pe **categoriile economice**, din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, circa 55,7% sau 11148,4 mil.lei reprezintă cheltuieli pentru programe și servicii finanțate din bugetul de stat și 44,3% sau 8855,7 mil.lei - transferuri către alte bugete, dintre care transferurile către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 1984,4 mil.lei, transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat – 2522,8 mil.lei, transferurile către bugetele unităților administrativ-teritoriale – 4348,5 mil.lei, dintre care: transferurile de nivelare bugetară – 3889,9 mil. lei și transferurile cu destinație specială și consolidabile – 458,6 mil.lei.

În aspect **funcțional**, cotele semnificative în totalul cheltuielilor bugetului de stat revin următoarelor grupe principale de funcții: cheltuielilor de ordin social-cultural – 43,8% (8759,4 mil.lei), cheltuielilor de ordin economic – 13,1% (2619,7 mil.lei), cheltuielilor pentru apărarea națională, justiția, jurisdicția constituțională, menținerea ordinii publice și securitatea națională - 9,4% (1877,6 mil.lei), cheltuielilor pentru serviciul de stat cu destinație generală – 4,7% (945,7 mil.lei).

Totodată, pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din iulie 2010 din bugetul de stat au fost îndreptate 114,7 mil.lei, inclusiv 2,5 mil.lei din contul mijloacelor acumulate la conturile bancare destinate lichidării consecințelor inundațiilor.

Executarea cheltuielilor, în aspectul **clasificației funcționale**, atestă că nici una dintre grupele principale nu a fost executată integral, și ponderea majoră în totalul cheltuielilor de casă revine *Cheltuielilor neatribuite la alte grupe principale* – 21,9% (4388,3 mil.lei), urmate de *Asigurarea și asistență socială* de 19,2% (3841,6 mil.lei) și *Ocrotirea sănătății* – 12,8% (2552,5 mil.lei). Gradul executării de casă a cheltuielilor, în comparație cu prevederile definitive, în aspectul grupelor principale de funcție, a fost cuprins între 69,6% și 99,9%, ca rezultat nefiind utilizate alocațiile

limitelor aprobate în sumă totală de 357,7 mil.lei. Cele mai semnificative solduri de alocații neînsușite au fost însumate la grupele principale: Învățământul – 53,9 mil.lei (2,5%); Agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor – 45,1 mil.lei (5,2%); Asigurarea și asistență socială – 40,4 mil.lei (1,0%); Serviciile de stat cu destinație generală – 39,9 mil.lei (4,0%); Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe – 31,7 mil.lei (11,4%) etc.

În aspectul *clasificației economice*, cheltuielile proprii ale bugetului de stat reprezintă 55,7% (11148,4 mil.lei), iar 44,3% (8855,7 mil.lei) reprezintă transferurile către alte bugete.

În anul 2011, în aspectul *clasificației economice*, cheltuielile bugetare au fost executate sub nivelul indicilor definitivați, cu excepția art.117 “*Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de Guvern*”, la care cheltuielile au fost executate în întregime. Astfel, cheltuielile pentru retribuirea muncii s-au executat la nivel de 99,2% (sau cu 23,4 mil.lei mai puțin); la plata mărfurilor și serviciilor – 96,4% (cu 75,9 mil.lei mai puțin) și pentru investiții capitale – 85,7% (cu 36,2 mil.lei mai puțin).

În aspectul *clasificației organizaționale*, analiza relevă că doar 3 din 52 de executori de buget au utilizat pe deplin limitele de alocații aprobate fapt care, în unele cazuri, denotă capacitățile reduse ale executorilor de a valorifica plafoanele alocărilor bugetare pentru realizarea deplină a obiectivelor acestora, iar în alte cazuri, estimarea ireală a necesităților de resurse. Astfel, Ministerul Educației n-a utilizat 49,8 mil.lei din mijloacele prevăzute (3,1%), Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor – 40,5 mil.lei (13,3%); Ministerul Justiției – 24,1 mil.lei (4,0%); Ministerul Mediului – 21,6 mil.lei (7,4%) etc.

Totodată, Raportul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011 al Curții de Conturi a atenționat și asupra altor abateri care au influențat nivelul total de executare a bugetului de stat la partea de venituri, nerespectarea de către unii executori de buget a limitelor bugetare stabilite, abateri de la prevederile legale și normative etc.

Toate acestea necesită a fi detaliat examinate de Guvern pentru a fi neadmise în activitatea de mai departe.

Pornind de la cele relatate, Comisia economie, buget și finanțe constată că, în pofida unor factori nefavorabili și unor circumstanțe nu dintre cele mai bune, în anul 2011, s-a reușit obținerea de rezultate pozitive în realizarea politicilor sociale și economice ale statului.

Comisia economie, buget și finanțe propune aprobarea proiectului de Hotărârea Parlamentului pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011 la venituri în sumă de **18639,0** mil. lei și la cheltuieli – în sumă de **20004,1** mil.lei, cu depășirea cheltuielilor asupra veniturilor (deficit) în sumă de **1365,1** mil.lei.

**Veaceslav IONIȚĂ**



**Președintele Comisiei**

**PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**

**HOTĂRÎRE**

**pentru aprobarea Raportului privind executarea  
bugetului de stat pe anul 2011**

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art.1 - Se aprobă Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2011 la venituri în sumă de 18639,0 milioane lei și la cheltuieli în sumă de 20004,1 milioane lei, cu depășirea cheltuielilor asupra veniturilor (deficit) în sumă de 1365,1 milioane lei.

Art.2 – Guvernul va asigura publicarea integrală în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011.

**Președintele Parlamentului**